บทที่ 2
ทฤษฎี แนวคิด และทบทวนวรรณกรรม

เนื่องจาก สภาพแวดล้อมของการทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บริษัทจำนวนมากขยายขอบเขตการทำธุรกิจไปสู่ประเทศและภูมิภาคอื่น ระบบการเงินก็เช่นกัน มีการพัฒนาสู่ระบบที่เป็นสากลมากขึ้น แนวโน้มการลงทุนและแหล่งเงินทุนไม่ได้จำกัดเพียงภายในประเทศเท่านั้น (อังครัตน์ เพรียบจริยวัฒน์, 2545 : 1-2) การเปิดเผยข้อมูลจะช่วยให้นักลงทุนรวมทั้งบุคคลที่สนใจทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับบริษัท แนวปฏิบัติทางการบัญชี ซึ่งจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และเพื่อประโยชน์ในการลงทุน การเปิดเผยข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

2.1 ลักษณะการเปิดเผยข้อมูล

2.2 การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

2.2.1 วัตถุประสงค์ของงบการเงิน

2.2.2 ลักษณะของงบการเงิน

2.2.3 องค์ประกอบของงบการเงิน

2.2.4 ลักษณะของข้อมูลที่ควรเปิดเผย

2.2.5 กฎเกณฑ์และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน

2.3 ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ลักษณะการเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลมี 2 ลักษณะ(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, 2544 : 214) ดังต่อไปนี้

2.1.1 ข้อกำหนด เป็นลักษณะการเปิดเผยข้อมูลตามกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐ

2.1.2 ความสมัครใจ จะเปิดเผยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่า ข้อมูลนั้นมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินหรือไม่ และขึ้นอยู่กับต้นทุนการเปิดเผยข้อมูล ถ้าเปิดเผยข้อมูลจำนวนมากเกินไปจะทำให้กิจการต้องเสียต้นทุนสูง เช่น ต้นทุนในการเก็บรวบรวม ต้นทุนการจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งเป็นเอกสารที่เผยแพร่สู่สาธารณชน โดยทั้งหมดนี้ต้องนำมาเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับในแง่ภาพลักษณ์ที่ปรากฏต่อบุคคลภายนอก และการที่บริษัทไม่ต้องเสียค่าปรับจากการไม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการเปิดเผยข้อมูลที่บังคับใช้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงประโยชน์ในแง่ความสะดวกต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจำนวนมาก ถ้าหากกิจการต้องระดมเงินทุนในตลาดทุนต่างประเทศ

2.2 การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

การบัญชีโดยความหมายทั่วไป หมายถึง การเก็บรวบรวม การบันทึก การจำแนกและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือ รายงานการเงิน ซึ่งประกอบด้วย งบการเงิน และข้อมูลทางการบัญชี

งบการเงิน หมายรวมถึง งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน (เมธากุล เกียรติกระจายและศิลปพรศรีจั่นเพชร,2547: 18-1)

งบดุล หมายถึง รายงานการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อแสดงฐานการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง งบดุลเป็นงบที่แสดงสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายการต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในงบดุลจะเป็นรายการสะสมมาตั้งแต่วันเริ่มกิจการจนถึงวันที่ระบุไว้ในงบดุลนั้น สินทรัพย์ที่ปรากฏในงบดุล ณ วันใดวันหนึ่งจะมีจำนวนเท่ากับผลรวมของหนี้สินทั้งหมดกับส่วนของเจ้าของ

รายการที่ควรแสดงในงบดุล กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ตามลักษณะการดำเนินงานของกิจการการพิจารณารายการที่ควรแสดงเพิ่มเติม โดยดูจากปัจจัยต่อไปนี้

- ลักษณะและสภาพคล่องของสินทรัพย์รวมถึงความมีนัยสำคัญของรายการ ซึ่งตามปกติถือเป็นปัจจัยในการแยกแสดงรายการสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินจากสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน และแยกแสดงรายการสินทรัพย์หมุนเวียนจากสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

- หน้าที่ของรายการที่มีต่อกิจการ ซึ่งตามปกติถือเป็นปัจจัยในการแยกแสดงรายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ สินทรัพย์ดำเนินงานและสินทรัพย์ทางการเงิน

- จำนวน ลักษณะและวันครบกำหนดของหนี้สิน ซึ่งตามปกติถือเป็นปัจจัยในการแยกแสดงรายการหนี้สินที่ระบุและที่ไม่ระบุอัตราดอกเบี้ยจากประมาณการหนี้สิน รวมทั้งการแยกประเภทหนี้สินดังกล่าวเป็นหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตามมาตรฐานการบัญชีของไทยมีการกำหนดให้แสดงข้อมูลในงบดุล โดยแสดงรายการแต่ละบรรทัดพร้อมจำนวนเงินโดยไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบหรือลำดับแต่อย่างใด ซึ่งข้อมูลในงบดุลนั้นจะต้องมีรายการดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

1. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น
3. สินค้าคงเหลือ
4. เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยมีส่วนได้ส่วนเสีย
5. สินทรัพย์ทางการเงิน
6. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
7. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
8. เจ้าหนี้การค้าหรือเจ้าหนี้อื่น
9. หนี้สินหรือสินทรัพย์ที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
10. ประมาณการหนี้สิน
11. หนี้สินไม่หมุนเวียนที่มีภาระดอกเบี้ย
12. ส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย
13. ทุนที่ออกและสำรองต่าง ๆ

งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนต้องแสดงรายการแต่ละบรรทัด หัวข้อเรื่อง และยอดรวมย่อยเพิ่มเติมหากการแสดงนั้นทำให้งบการเงินของกิจการแสดงผลการดำเนินงานโดยถูกต้องตามที่ควร การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของผลการดำเนินงานจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของกิจการและการประเมินถึงผลในอนาคต ข้อมูลแต่ละบรรทัดที่แสดงเพิ่มเติมในงบกำไรขาดทุน คำอธิบายที่ใช้และการจัดเรียงลำดับของรายการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะ หน้าที่ของส่วนประกอบต่าง ๆ ของรายได้และค่าใช้จ่าย และความมีนัยสำคัญ รายได้และค่าใช้จ่ายแต่ละรายการควรมีการจัดประเภทย่อย เพื่อเน้นให้เห็นถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของผลการดำเนินงานซึ่งอาจแตกต่างกัน การแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนทำได้ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. งบกำไรขาดทุนแสดงแบบขั้นเดียว เป็นการแยกรายการที่เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติกับที่มิได้เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติออกจากกัน โดยพิจารณาถึงลักษณะและการดำเนินงานของกิจการเป็นหลัก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. งบกำไรขาดทุนแสดงแบบหลายขั้น โดยแยกรายการที่เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายออกจากกันและการรวมรายการเหล่านั้นเข้าด้วยกันในลักษณะที่ทำให้เห็นภาพของผลการดำเนินงานในแง่มุมที่ต่างกันและทำให้เห็นผลรวมในแต่ละระดับ เช่น แสดงกำไรขั้นต้น กำไรจากการดำเนินงานก่อนภาษี กำไรจาการดำเนินงานหลักภาษี และกำไรสุทธิ

การเปิดเผยรายการที่แสดงในงบกำไรขาดทุน กิจการจะต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้

2.1 รายได้จากการขาย หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการขายสินค้า สิทธิ หรือบริการ ซึ่งเป็นธุรกิจหลักของบริษัทเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินสด สิทธิเรียกร้องให้ชำระเงิน หรือสิ่งอื่นที่มีมูลค่าคิดเป็นเงินได้ ทั้งนี้ให้แสดงเป็นยอดสุทธิหลังหักรายการรับคืนและส่วนลดแล้ว โดยแยกแสดงเป็นรายได้แต่ละประเภท เช่น รายได้จากการขายสินค้า รายได้จากการให้บริการ

2.2 รายได้จากการดำเนินงานอื่น หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานนอกจากที่กำหนดให้แสดงไว้ในรายการรายได้จากการขาย ทั้งนี้ให้รวมกำไรอื่นที่ไม่จัดเป็นรายการพิเศษ เช่น กำไรจากการขายเงินลงทุน ที่ดิน อาคารอุปกรณ์ และสินทรัพย์อื่น ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายในการขายสินทรัพย์ดังกล่าวให้นำมาหักเพื่อแสดงยอดสุทธิ กรณีที่ยอดสุทธิเป็นผลขาดทุนให้แสดงไว้ในรายการค่าใช้จ่ายอื่น

2.3 รายได้อื่น หมายถึง รายได้อื่น ๆ ที่ไม่ใช้รายได้จากการขายและรายได้จากการดำเนินงานอื่น

2.4 ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย หมายถึง ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสียตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 44 เรื่องงบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย และฉบับที่ 45 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม โดยการบันทึกส่วนแบ่งกำไรในบริษัทย่อยตามสัดส่วนที่มีส่วนได้เสียอยู่ โดยต้องปรับปรุงรายการตัดจำหน่ายผลต่างระหว่างราคาทุนและราคาตามบัญชีของเงินลงทุน เช่น ตัดกำไรในสินค้าหรือสินทรัพย์ถาวรหรือสินค้าที่ซื้อขายระหว่างกัน รวมทั้งกำไรระหว่างบริษัท

2.5 ต้นทุนขาย หมายถึง ต้นทุนของสินค้า สิทธิ หรือบริการที่ขาย รวมถึงราคาซื้อต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จ่ายไปเพื่อให้สินค้าอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขาย โดยแยกแสดงเป็นต้นทุนตามประเภทของธุรกิจหลักของกิจการตามที่ได้แสดงไว้ในรายการรายได้จากการขาย เช่น ต้นทุนของสินค้าที่ขาย ต้นทุนของการให้บริการ

2.6 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาย และค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่เป็นส่วนรวม ไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นและดอกเบี้ยจ่าย ซึ่งกำหนดให้แสดงไว้ในรายการค่าใช้จ่ายอื่น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.7 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนอกจากที่กำหนดให้แสดงไว้ในรายการต้นทุนขาย และรายการค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ ทั้งนี้ให้รวมถึงขาดทุนอื่นที่ไม่จัดเป็นรายการพิเศษ เช่น ขาดทุนจากการขายเงินลงทุน ที่ดินอาคาร อุปกรณ์และสินทรัพย์อื่น และขาดทุนจากการหยุดงานของพนักงาน ในกรณีที่มีรายได้จากการขายสินทรัพย์ดังกล่าวให้นำมาหักจากรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ

2.8 รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ กิจการต้องแสดงรายการที่เกี่ยวกับขาดทุนจาดการด้อยค่าทุกรายการแยกต่างหาก ในงบการเงินกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์แต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

(1) จำนวนผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวด

(2) จำนวนผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับรายการและรับรู้ในงบกำไรขาดทุน

(3) จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของเจ้าของ

2.9 ดอกเบี้ยจ่าย หมายถึง ดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเนื่องจากการใช้ประโยชน์จากเงินหรือเงินทุน

2.10 ภาษีเงินได้ หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คำนวณขึ้นตามวิธีการบัญชีหรือตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร

2.11 กำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมตามปกติ หมายถึง กำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบธุรกิจของบริษัท หรือเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของบริษัท รวมทั้งกิจกรรมอื่นซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินงานดังกล่าว

2.12 รายการพิเศษ – สุทธิ หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากรายการ หรือเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ และไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำหรือเกิดขึ้นไม่บ่อย เช่น ค่าเสียหายที่เกิดจากไฟไหม้ น้ำท่วม หรือภัยธรรมชาติอย่างอื่น รายการพิเศษนี้ให้แสดงเป็นยอดสุทธิจากภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องและแสดงจำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องด้วยในกรณีที่รายการพิเศษเป็นผลขาดทุน ให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

2.13 กำไร (ขาดทุน) สุทธิ หมายถึง กำไรหรือขาดทุนหลังจากหักหรือรวมรายการพิเศษหากมีผลขาดทุน ให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

สำหรับรายการกำไรต่อหุ้น คำนวณโดยการนำกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดที่เป็นของหุ้นสามัญหารด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยบุคคลภายนอก หากมีผลขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ โดยแสดงแยกเป็น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

(1) กำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมตามปกติ

(2) รายการพิเศษ – สุทธิ

(3) กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน จะต้องเปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด คือ ให้เปิดเผยข้อมูลตามข้อมูลตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร ในหมายเหตุประกอบงบการเงินต้องแสดงอย่างเป็นระบบ รายการแต่ละรายการในงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดต้องอ้างอิงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินได้ และต้องเปิดเผยข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจ และสามารถเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการได้

1. ข้อมูลที่ระบุว่างบการเงินได้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชี
2. เกณฑ์ในการวัดค่า และนโยบายการบัญชี
3. รายละเอียดประกอบรายการแต่ละบรรทัดตามลำดับที่แสดงในงบการเงินและตามลำดับของงบการเงิน
4. การเปิดเผยข้อมูลอื่น รวมทั้ง

(1.) ข้อจำกัดต่างๆในสิทธิที่มีอยู่เหนือทรัพย์สิน

(2.) หลักประกันหนี้สิน

(3.) วิธีการที่ใช้ปฏิบัติสำหรับโครงการเงินบำเหน็จบำนาญ และเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(4.) สินทรัพย์หรือหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและให้ระบุจำนวนเงินถ้าสามารถทำได้

(5.) จำนวนเงินที่ผูกพันไว้แล้วสำหรับรายจ่ายประเภททุนในอนาคต

(6.) ภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินอื่น

(7.) ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน (หากจำเป็น)

ภายในหมายเหตุประกอบงบการเงินจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การเปิดเผยนโยบายการบัญชี กิจการจะต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญไว้อย่างชัดเจนและครบถ้วน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินใช้ดุลพินิจในการวิเคราะห์และตีความงบการเงินโดยคำนึงถึงผลการเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่มีต่อผลการเงิน กิจการจะต้องเปิดเผยเกณฑ์ในการวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน สินทรัพย์และหนี้สินแต่ละประเภทให้เปิดเผยทุกเกณฑ์ในการวัดค่า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ในการจัดทำงบการเงิน สินทรัพย์และหนี้สินแต่ละประเภทให้เปิดเผยทุกเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าในนโยบายการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่องการนำเสนองบการเงิน ได้กำหนดเรื่องอย่างน้อยที่จำเป็นจะต้องเปิดเผยในนโยบายการบัญชี ดังต่อไปนี้

(1) การรับรู้รายได้ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้

(2) เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม รวมถึงบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

(3) การรวมกิจการ

(4) การร่วมค้า

(5) การรับรู้รายการ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา การตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(6) การบันทึกต้นทุนการกู้ยืมและรายจ่ายอื่น ๆ เป็นสินทรัพย์

(7) สัญญาก่อสร้าง

(8) เงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

(9) เครื่องมือทางการเงินและเงินลงทุน (เฉพาะบริษัทจดทะเบียน)

(10) สัญญาเช่า

(11) ต้นทุนในการวิจัยและพัฒนา

(12) สินค้าคงเหลือ

(13) ภาษีเงินได้รวมถึงภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

(14) ประมาณการหนี้สิน

(15) ผลประโยชน์ของพนักงาน

(16) การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศและการป้องกันความเสี่ยง

(17) คำจำกัดความของการจำแนกข้อมูลตามส่วนงานทางธุรกิจ และทางภูมิศาสตร์ และเกณฑ์การปันส่วนค่าใช้จ่ายระหว่างส่วนงาน

(18) คำจำกัดความของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(19) การบัญชีในภาวะเงินเฟ้อ

(20) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

รายละเอียดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของนโยบายการบัญชีตามที่กล่าวไว้ข้างต้นได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่เกี่ยวข้อง

2. การเปิดเผยเรื่องอื่น ๆ กิจการอาจแสดงข้อมูลอื่นเพิ่มเติม หากเรื่องนั้นไม่ได้เปิดเผยในข้อมูลที่เผยแพร่พร้อมกับงบการเงิน ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

(1) ภูมิลำเนาและสถานทางกฎหมายของกิจการรวมทั้งประเทศที่กิจการจัดตั้งขึ้นและที่อยู่ตามที่จดทะเบียน หรือสถานที่หลักในการประกอบกิจการหากแตกต่างไปจากที่อยู่ตามที่จดทะเบียน

(2) คำอธิบายลักษณะการดำเนินงานของกิจกรรมหลักของกิจการ

(3) ชื่อของบริษัทใหญ่ และชื่อของบริษัทใหญ่ของกลุ่มบริษัท

(4) จำนวนพนักงาน ณ สิ้นงวดบัญชี หรือ จำนวนพนักงานเฉลี่ยสำหรับงวดบัญชี

2.2.1 วัตถุประสงค์ของงบการเงิน (เมธากุล เกียรติกระจายและศิลปพร ศรีจั่นเพชร,2547: 18-1 - 18-2)

งบการเงินควรให้ประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สนใจในกิจการ ข้อมูลทางการบัญชีที่ปรากฏในงบการเงินจึงควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระแสเงินสด สภาพคล่อง ผลตอบแทนจากการลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้ และทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ เป็นต้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญของงบการเงิน มีดังนี้

1. เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่องบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในการลงทุนและการให้สินเชื่อ

2. เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินกระแสเงินสด งบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในปัจจุบันและอนาคต เพื่อช่วยประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสดที่พึงได้รับในอนาคต

3. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่นำเสนอในงบการเงินจะช่วยให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้งบการเงินทราบถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ โครงสร้างทางการเงิน และความสามารถของกิจการในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

4. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ผู้ลงทุนและเจ้าหนี้จะใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการประเมินสภาพการณ์ในอนาคต หรือประมาณผลกำไรในอนาคต

5. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ ข้อมูลที่สำคัญดังกล่าวได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ และการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ ผู้ใช้งบการเงินจะทราบว่ากิจการมีฐานะการเงินเป็นอย่างไร ณ วันที่เสนอรายงานตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของระหว่างต้นงวดกับสิ้นงวด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

6. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการผู้ใช้สามารถประเมินผลการบริหารงาน ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึง การจัดการดูแลการใช้สินทรัพย์ให้เป็นไปตามความรับผิดชอบของเจ้าของ และการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลในงบการเงินอาจมีผลต่อการตัดสินใจในการเลื่อนตำแหน่ง โยกย้ายหรือเปลี่ยนผู้บริหาร

7. เพื่อให้ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น นโยบายการบัญชี ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งของงบการเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้เป็นข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้งบการเงิน เนื่องจากนโยบายบัญชีเป็นกฎเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กิจการใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ซึ่งผู้บริหารของกิจการได้ใช้ดุลยพินิจแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้น ๆ

2.2.2 องค์ประกอบของงบการเงิน งบการเงินมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. สินทรัพย์

สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

สินทรัพย์มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- สินทรัพย์นั้นอาจเป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้

- กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้น และสินทรัพย์ดังกล่าวอยู่ในความควบคุมของกิจการ

- ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หมายถึง ศักยภาพของสินทรัพย์ในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดแก่กิจการทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งศักยภาพดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของการผลิต หรืออาจอยู่ในรูปของความสามารถในการลดกระแสเงินสดจ่าย

- กิจการได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์ในหลายลักษณะ เช่น กิจการอาจใช้สินทรัพย์ หรือนำสินทรัพย์มาใช้ร่วมกับสินทรัพย์อื่น เพื่อการผลิตสินค้า เป็นต้น

- สินทรัพย์ของกิจการเป็นผลของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีต ซึ่งกิจการอาจได้สินทรัพย์มาโดยการซื้อ แลกเปลี่ยนหรือผลิตขึ้นเอง

- ในการพิจารณาว่ารายการใดเป็นสินทรัพย์ตามคำนิยาม กิจการควรให้ความสนใจกับเนื้อหาทางเศรษฐกิจ มิใช่รูปแบบทางกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

- สินทรัพย์ยังคงเป็นของกิจการจนกว่าจะมีการจำหน่าย หรือมีเหตุการณ์ที่ทำให้กิจการไม่ได้รับประโยชน์ในอนาคตจากสินทรัพย์นั้น

2. หนี้สิน

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

หนี้สินมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- หนี้สินเป็นผลของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีต เช่น การซื้อสินค้าหรือบริการก่อให้เกิดหนี้สิน หากกิจการไม่ได้จ่ายชำระล่วงหน้า

- หนี้สินต้องเป็นภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ซึ่งทำให้กิจการมีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในปัจจุบันที่จะต้องชำระหนี้สินนั้น

- กิจการต้องแยกภาระผูกพันในปัจจุบันออกจากภาระผูกพันในอนาคตอย่างชัดเจน เนื่องจากภาระผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่อกิจการได้รับมอบสินทรัพย์ หรือเมื่อได้ทำสัญญาจัดหาสินทรัพย์ที่ไม่อาจยกเลิกได้

- กิจการต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เพื่อชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ซึ่งอาจเกิดได้ในหลายลักษณะ เช่น การจ่ายเงินสด การโอนสินทรัพย์อื่น การแปลงหนี้สินเป็นทุน เป็นต้น

- รายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีที่ผูกพันกิจการได้เกิดขึ้นแล้ว

3. ส่วนของเจ้าของ

ส่วนของเจ้าของ หมายถึงส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการหลังจากการหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้วส่วนของเจ้าของมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- ส่วนของเจ้าของ คือ ผลต่างระหว่าง ทรัพย์ทั้งสินกับหนี้สิ้นทั้งสิ้น หรือเรียกว่า “สินทรัพย์สุทธิ”

- ส่วนของเจ้าของ มีลักษณะแตกต่างกันตามประเภทของธุรกิจ ตัวอย่างเช่น ส่วนของเจ้าของกิจการคนเดียว ประกอบด้วยบัญชีทุน และบัญชีถอนใช้ส่วนตัว ส่วนของเจ้าของของห้างหุ้นส่วนประกอบด้วยบัญชีทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนและบัญชีเดินสะพัด ในขณะที่ส่วนของเจ้าของของบริษัทจำกัดประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ส่วนเกินมูลค่าหุ้น ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์สำรองตามกฎหมายและกำไรสะสมเป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

- เนื่องจากส่วนของเจ้าของ ถือเป็นส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์หลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว การวัดมูลค่าส่วนของเจ้าของทั้งหมดในงบดุลจึงขึ้นอยู่กับการวัดมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สิน

4. รายได้

รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้า หรือการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือการลดของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้นทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจามผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ รายได้มีลักษณะสำคัญดังนี้

- กิจการอาจได้รับรายได้ในรูปแบบของเงินสด สิทธิเรียกร้องที่มีต่อลูกค้า หรือมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์อันเนื่องมาจากการผลิต

- รายได้ ตามคำนิยามรวมถึง รายการกำไรและรายได้ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติของกิจการ เช่น รายได้จากการขาย ดอกเบี้ยรับ รายได้ค่าบริการ รายได้เงินปันผล รายได้ ค่าเช่า เป็นต้น

- รายการกำไร หมายถึง รายการที่เป็นไปตามคำนิยามของรายได้ และอาจเกิดจากกิจกรรมตามปกติของกิจการหรือไม่ก็ได้ เช่น รายการกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเนื่องจากรายการกำไรแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

- รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่ก่อให้เกิดรายได้ อาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของกิจการและวิธีการรับรู้รายได้ เช่น รายได้ดอกเบี้ย รายได้เงินปันผล รายได้จากสัญญาก่อสร้าง เป็นต้น

5. ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่าย หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออก หรือการลดค่าของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการแบ่งปันส่วนทุนให้กับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ ค่าใช้จ่ายมีลักษณะสำคัญดังนี้

- ค่าใช้จ่ายตามคำนิยาม รวมถึงรายการขาดทุน และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติของกิจการ เช่น ต้นทุนขาย ต้นทุนการให้บริการ ค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ยจ่าย เงินเดือน ค่าเช่า เป็นต้น

- ค่าใช้จ่ายมักอยู่ในกระแสออกหรือการเสื่อมค่าของสินทรัพย์ เช่น ค่าเสื่อมราคา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

- รายการขาดทุน หมายถึง รายการที่เป็นไปตามคำนิยามของค่าใช้จ่ายและอาจเกิดจากกิจกรรมตามปกติหรือไม่ก็ได้ รายการขาดทุนแสดงถึงการลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เช่น การขาดทุนจากการด้วยค่าของสินทรัพย์ เป็นต้น

- คำนิยามของค่าใช้จ่าย รวมถึง รายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น เช่น รายการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

2.2.3 ลักษณะของข้อมูลที่ควรเปิดเผย

ข้อมูลที่ควรเปิดเผย งบการเงินควรแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแส เงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควร งบการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรก็ต่อเมื่อกิจการนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมพร้อมกับการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น

ข้อมูลที่ควรเปิดเผย ได้แก่

1. **ข้อมูลทั่วไป** เกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลมีดังนี้

1.1 กิจการควรเปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญที่จำเป็น เพื่อให้งบการเงินมีความชัดเจนและเข้าใจได้ ข้อมูลจะถือว่ามีนัยสำคัญ หากการไม่แสดงข้อมูลในงบการเงินมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจกับผู้ใช้ กล่าวคือ การไม่แสดงรายการหรือการไม่เปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญจะส่งผลให้การตัดสินใจผิดพลาดเชิงเศรษฐกิจได้

1.2 กิจการควรแสดงรายการที่มีนัยสำคัญแต่ละรายการ เป็นรายการแยกต่างหากในงบการเงิน ส่วนรายการที่ไม่มีนัยสำคัญควรนำไปรวมกับรายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือมีหน้าที่แบบเดียวกันโดยไม่จำเป็นต้องแยกแสดง

1.3 กิจการควรแสดงส่วนประกอบแต่ละส่วนของงบการเงิน เช่น ชื่อของกิจการที่เสนอรายงาน การระบุว่างบการเงินนั้นเป็นงบการเงินเดี่ยวหรืองบการเงินรวม วันที่ในงบดุล หรือรอบระยะเวลาของงบการเงินที่เกี่ยวข้องกัน เป็นต้น

1.4 กิจการควรแสดงข้อมูลเปรียบเทียบ ทุกรายการที่มีนัยสำคัญในงบการเงินของงวดปีปัจจุบัน หากมาตรฐานการบัญชีมิได้อนุญาตหรือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ข้อมูลเปรียบเทียบ หมายถึง จำนวนหรือข้อมูลที่เป็นตัวเลขของรายการในงบการเงินงวดก่อน ซึ่งนำมาแสดงในงบการเงินงวดปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ งบการเงินเปรียบเทียบต้องแสดงตัวเลขยกมาที่ตรงกันที่แสดงในงบการเงินงวดก่อน ข้อมูลเปรียบเทียบต้องแสดงรวมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หากข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจงบการเงินของงวดบัญชีได้ดียิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดบัญชี

2.1 นโยบายการบัญชี ในการจัดทำงบการเงิน การเปิดเผยนโยบายการบัญชี กิจการควรระบุและอธิบายให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงมาตรฐานการบัญชี และวิธีการบัญชีที่ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมกับสภาพการณ์นั้น เพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ

ข้อมูลที่ควรเปิดเผยในนโยบายการบัญชีไม่ควรซ้ำซ้อนกับรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งแสดงไว้ในงบการเงินแล้ว กิจการควรเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญไว้ในหมายเหตุประกอบ งบการเงินภายใต้หัวข้อสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ นโยบายการบัญชีที่กิจการควรเปิดเผย ได้แก่ การรับรู้รายได้ การตีราคาสินค้าคงเหลือ การบัญชีที่เกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

2.2 การเปลี่ยนแปลงทางบัญชี ผู้ใช้งบการเงินจะนำงบการเงินงวดต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกัน เพื่อดูแนวโน้มเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการ ดังนั้นกิจการควรใช้นโยบายการบัญชีที่เหมือนกันในแต่ละงวด กิจการควรเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเฉพาะกรณีที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้เปลี่ยนหรือกรณีที่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้งบการเงินของกิจการแสดงรายการ หรือเหตุการณ์ทางบัญชีอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3 รายการพิเศษ เป็นรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่ผู้ใช้งบการเงินสนใจ กิจการอาจเปิดเผยลักษณะและจำนวนเงินของรายการพิเศษแต่ละรายการ โดยแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน หรืออาจแสดงยอดรวมของรายการพิเศษทุกรายการไว้ในงบกำไรขาดทุน พร้อมกับเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และกิจการต้องเปิดเผยจำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับรายการพิเศษ ไม่ว่ากิจการจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการพิเศษในลักษณะใด

2.4 การเปลี่ยนแปลงประมาณการ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะ และจำนวนของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในงวดปัจจุบันหรือในงวดต่อ ๆ ไป

2.5 ข้อผิดพลาดที่สำคัญ หากกิจการพบข้อผิดพลาดที่สำคัญ หมายถึงข้อผิดพลาดของงวดก่อนที่พบในงวดปัจจุบัน แต่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญที่ทำให้งบการเงินของงวดก่อนขาดความน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้วิธีปรับย้อนหลัง และเปิดเผยลักษณะและเหตุผลของข้อผิดพลาดสำคัญที่เกิดขึ้น จำนวนเงินที่ต้องนำมาปรับปรุงงบการเงินของทุกงวดที่นำเสนอ จำนวนผลสะสมของงวดก่อน ๆ ที่ต้องนำมาปรับปรุงกำไรสะสมต้นงวดของงบการเงินทุกงวดที่นำเสนอ รวมถึงข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลเปรียบเทียบได้มีการปรับให้ถูกต้องแล้ว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3. เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล

เหตุการณ์ที่เป็นหลักฐานยืนยันว่าสถานการณ์มิได้มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุล (เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลที่ต้องปรับปรุง) เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ในงบดุลที่เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ทำให้กิจการสามารถกำหนดจำนวนเงินสำหรับรายการที่มีภาวการณ์เกิดขึ้นก่อนแล้ว ณ วันที่ในงบดุล ตัวอย่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า ได้แก่ หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง รายการข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- ภาระผูกพันที่อาจมีอยู่อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต แต่การที่จะทราบว่าภาระผูกพันดังกล่าวมีอยู่หรือไม่ ต้องได้รับการยืนยันจากเหตุการณ์อย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ในอนาคตดังกล่าวต้องเป็นเหตุการณ์ที่ยังมีความไม่แน่นอนในขณะนั้น และต้องไม่อยู่ในความควบคุมทั้งหมดของกิจการ
- ภาระผูกพันในปัจจุบัน ซึ่งเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต แต่ไม่สามารถรับรู้เป็นหนี้สินได้ เนื่องจากเป็นไปตามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

1. ความน่าจะเป็นที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันอยู่ในระดับไม่ถึงความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่
2. กิจการไม่สามารถวัดมูลค่าภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงพอ

สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง สินทรัพย์ที่อาจมีอยู่ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต แต่การที่จะทราบว่าสินทรัพย์ดังกล่าวมีอยู่หรือไม่นั้น ต้องได้รับการยืนยันจากเหตุการณ์อย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ในอนาคตดังกล่าวต้องเป็นเหตุการณ์ที่ยังมีความไม่แน่นอนในขณะนั้น และต้องไม่อยู่ในความควบคุมทั้งหมดของกิจการ

4. เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า

เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า หมายถึง สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่อาจมีผลทำให้เกิดกำไรหรือขาดทุนแก่กิจการ ซึ่งผลสุดท้ายที่จะเกิดขึ้นอยู่กับเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในอนาคตว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่

กิจการต้องไม่รับรู้หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นในงบดุล เนื่องจากรายการดังกล่าวไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้ตามที่ได้ระบุไว้ในแม่บทการบัญชี แต่กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น เว้นแต่ความน่าจะเป็นที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอยู่ในระดับที่ไม่น่าเป็นไปได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5. การดำเนินงานต่อเนื่อง

โดยทั่วไปงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามข้อสมมติที่ว่ากิจการจะดำเนินงานต่อเนื่องและดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต นอกจากกิจการมีความตั้งใจที่จะชำระบัญชี เลิกกิจการ หรือไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้ต่อไป ในกรณีดังกล่าวกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความไม่แน่นอนที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้สงสัยว่ากิจการจะไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และต้องเปิดเผยเกณฑ์การจัดทำงบการเงิน และเหตุผลที่ว่ากิจการไม่อาจดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้

6. การดำเนินงานที่ยกเลิก

การดำเนินงานที่ยกเลิก หมายถึง การดำเนินงานส่วนหนึ่งของกิจการที่เป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อต่อไปนี้

6.1 การดำเนินงานที่ยกเลิกนั้น เป็นการดำเนินตามแผนการยกเลิกที่วางไว้ในแผนเดียว โดยการปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- จำหน่ายการดำเนินงานส่วนนั้นทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดไปในคราวเดียว เช่น กิจการขายการดำเนินงานในส่วนนั้นทั้งหมดไปในรายการเดียว หรือโดยการแยกกิจการหรือโดยการส่งมอบส่วนทุนของการดำเนินงานส่วนนั้นให้กับผู้ถือหุ้นของกิจการ
- ทยอยจำหน่ายการดำเนินงานส่วนนั้น เช่น กิจการขายสินทรัพย์และจ่ายชำระหนี้สินของการดำเนินงานส่วนนั้นให้กับผู้ถือหุ้นของกิจการ
- ละทิ้งการดำเนินงานส่วนนั้น

6.2 การดำเนินงานที่ยกเลิกนั้น เป็นสายงานธุรกิจหรือเขตภูมิศาสตร์ที่สำคัญซึ่งแยกเป็นเอกเทศ

6.3 การดำเนินงานที่ยกเลิกนั้น มีการปฏิบัติงานและการรายงานทางการเงินที่สามารถแยกได้อย่างชัดเจน

การเปิดเผยข้อมูลสำหรับการดำเนินงานที่ยกเลิกมีความสำคัญมาก เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวช่วยให้ผู้ใช้สามารถคาดการณ์ได้ในอนาคตเกี่ยวกับกระแสเงินสด ความสามารถในการทำกำไร และฐานะการเงินของกิจการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

7. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินให้ทราบถึงขนาด กำไรที่ทำได้ และแนวโน้มของความเจริญเติบโตในส่วนงานที่มีลักษณะการประกอบธุรกิจ และมีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน ซึ่งการดำเนินการภายใต้กิจการเดียวกัน

ผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินย่อมต้องการข้อมูลตามส่วนงาน เพื่อประเมินความเสี่ยงและผลตอแทนจากการประกอบธุรกิจที่มีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งไม่อาจพิจารณาได้จากข้อมูลรวม

ผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินย่อมต้องการข้อมูลตามส่วนงาน เพื่อประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการประกอบธุรกิจที่มีลักษณะแตกต่างกัน

ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการประเภทต่าง ๆ ของกิจการ และข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์ที่กิจการดำเนินงานอยู่

ส่วนงานที่เสนอรายงาน หมายถึง ส่วนงานธุรกิจ หรือส่วนงานภูมิศาสตร์ที่กำหนดขึ้นจากโครงสร้างองค์กร และระบบการรายงานทางการเงินภายในกิจการ หรือกำหนดขึ้นจากปัจจัยที่ใช้ในการระบุส่วนงานธุรกิจ หรือส่วนงานภูมิศาสตร์

ส่วนงานธุรกิจ หมายถึง ส่วนประกอบของกิจการที่แบ่งแยกได้อย่างชัดเจนว่าทำหน้าที่ในการจัดหาผลิตภัณฑ์ หรือให้บริการชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือกลุ่มของผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่เกี่ยวข้องกัน ปัจจัยที่ใช้ในการระบุส่วนงานธุรกิจรวมถึง ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ลักษณะของกระบวนการผลิตประเภทหรือกลุ่มของลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ วิธีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการให้บริการและสภาพแวดล้อมทางกฎหมาย เป็นต้น

ส่วนงานภูมิศาสตร์ หมายถึง ส่วนประกอบของกิจการที่แบ่งแยกได้อย่างชัดเจนว่าทำหน้าที่ในการจัดหาผลิตภัณฑ์ หรือให้บริการภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เฉพาะเจาะจง ส่วนประกอบนี้มีความเสี่ยง และผลตอบแทนที่แตกต่างไปจากส่วนประกอบที่ดำเนินงานภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจอื่น

ส่วนงานที่เสนอรายงาน หมายถึง ส่วนงานธุรกิจหรือส่วนงานภูมิศาสตร์ตามคำนิยามข้างต้น ซึ่งกิจการต้องเปิดเผยในการเสนอข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

8. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เป็นลักษณะตามปกติของการประกอบธุรกิจการค้า เช่น กิจการซื้อ หรือขาย หรือลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการที่เสนอรายงานได้เนื่องจากรายการที่เกิดขึ้นระหว่างกัน อาจเป็นรายการที่มีการกำหนดราคาไว้แล้ว ซึ่งไม่ใช่รายการที่มีราคา ซึ่งสามารถต่อรองกันโดยอิสระ การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวกับลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งประเภทและองค์ประกอบของรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันด้วย

2.2.4 กฎเกณฑ์และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน

กฎเกณฑ์และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินถูกจัดทำขึ้น เพื่อบังคับให้กิจการปฏิบัติตาม และ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้มีมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน ออกโดยสมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มาตรฐานการบัญชี เป็นแนวทางที่แนะนำให้นักบัญชีใช้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการรวบรวม จดบันทึก จำแนก สรุปผลและรายงานเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับงบการเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ข้อบังคับของกฎหมาย มาตรฐานการบัญชีในปัจจุบันที่มีผลบังคับใช้ได้ออกมาจำนวน 29 ฉบับ (มาตรฐานการบัญชีที่ใช้ในปัจจุบัน, 2547: ออนไลน์) ซึ่งกำหนดมาตรฐานของรายการบัญชีในแต่ละเรื่อง

การจัดทำบัญชีของธุรกิจ ต้องยึดตามมาตรฐานการบัญชีเป็นแนวทางในการปฏิบัติการบันทึกรายการบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เป็นหน้าที่ของนักบัญชีที่จะต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกวิธีการบัญชีที่เหมาะสมกับกิจการ เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และเพียงพอต่อการนำไปใช้ของผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงิน มาตรฐานการบัญชีฉบับที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลนำมาใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ มีดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.2.5 มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน ได้กำหนดแนวทางการพิจารณาโดยรวมในการเปิดเผยข้อมูล และตัวอย่างการแสดงการเปิดเผยข้อมูลได้แสดงไว้แนบท้ายมาตรฐาน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป สำหรับข้อควรพิจารณาในการเปิดเผยข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องพึงยึดถือปฏิบัติ คือ

การแสดงรายการ

งบดุล

- จัดแสดงประเภทสินทรัพย์และหนี้สินของสถาบันการเงินที่ให้ประโยชน์มากที่สุด คือ การจัดกลุ่มตามประเภทสินทรัพย์และหนี้สินโดยเรียงดับตามสภาพคล่อง ซึ่งอาจถือวันที่ตามวันครบกำหนดก็ได้

- ไม่ต้องแยกแสดงส่วนที่หมุนเวียนและไม่หมุนเวียน เพราะสินทรัพย์และหนี้สินส่วนใหญ่สามารถเปลี่ยนเป็นตัวเงินที่ต้องชำระเงินในอนาคตอันใกล้

- ควรแยกให้ชัดเจนระหว่างยอดคงเหลือกับสถาบันการเงินอื่น ส่วนอื่นของตลาดเงิน และผู้ฝากทั่วไป เช่น ยอดคงเหลือกับธนาคารแห่งประเทศไทย ยอดคงเหลือกับธนาคารอื่น เป็นต้น

- ไม่แสดงสินทรัพย์หักกลบกัน เว้นแต่กฎหมายให้สิทธิทำได้และการหักกลบกันนั้นแสดงให้เห็นมูลค่าที่จะได้รับหรือจะต้องชำระนั้น เนื่องจากการหักกลบลบกันนั้นทำให้การเปิดเผยรายการในงบดุลได้ประโยชน์น้อยลง

- แยกแสดงรายการหลักทรัพย์ที่มีไว้เพื่อขาย หลักทรัพย์ที่มีไว้เพื่อลงทุน และเงินลงทุนอื่นออกจากกัน นอกจากนั้นควรเปิดเผยราคาตลาดของเงินลงทุนในตลาด หากราคาดังกล่าวแตกต่างไปจากราคาตามบัญชีที่แสดงในงบการเงิน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

งบกำไรขาดทุน

- รายได้หลักประเภทต่าง ๆ ของการดำเนินธุรกิจสถาบันการเงิน ประกอบด้วยดอกเบี้ยและส่วนลดค่าธรรมเนียมจากการให้บริการ ค่านายหน้า รวมทั้งกำไรจากการปริวรรตเงินตราและจากการซื้อขายตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์ต่าง ๆ

- จัดหมวดหมู่ตามประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย เปิดเผยจำนวนเงินของรายได้และค่าใช้จ่ายหลัก

- ไม่แสดงรายได้และค่าใช้จ่ายหักกลบลบกัน ยกเว้นรายการที่เกี่ยวกับการประกันความเสี่ยง และรายการที่เกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่หักกลบลบกัน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

นโยบายการบัญชี

ให้เปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่องการนำเสนองบการเงินในส่วนที่เป็นการเปิดเผยนโยบายการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้มีการเปิดเผยในเรื่องดัง ต่อไปนี้

1. เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน เช่น การใช้ราคาทุนเดิม มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ หรือมูลค่าปัจจุบัน เป็นต้น

2. นโยบายการบัญชีที่จำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงลักษณะของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่แสดงอยู่ในผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของ กิจการซึ่งรายละเอียดการเปิดเผยข้อมูลของนโยบายการบัญชีแต่ละเรื่องให้แสดงตามที่มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ในแต่ละเรื่อง

หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าและภาระผูกพันรวมทั้งรายการนอกงบดุล

- ให้เปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 21 เรื่องเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน ซึ่งได้แก่

1 ลักษณะของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

2 ปัจจัยความไม่แน่นอนต่าง ๆ ซึ่งอาจกระทบผลที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า

3 ประมาณผลกระทบทางการเงิน

- ลักษณะและจำนวนเงินของภาระผูกพันเกี่ยวกับการขยายการให้กู้ยืมที่เพิกถอนไม่ได้

- ลักษณะและจำนวนเงินของหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าและภาระผูกพันนอกงบดุล ได้แก่

1. การทดแทนการให้กู้ยืมทางตรงซึ่งรวมการค้ำประกันการกู้ยืมเงิน การรับรองตั๋วเงินและการออกเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้ำประกันซึ่งใช้ค้ำประกันทางการเงินสำหรับเงินกู้ยืมและหลักทรัพย์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. รายการเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า ซึ่งรวมถึงสัญญาค้ำประกัน การปฏิบัติตามสัญญา สัญญาค้ำประกันการยื่นซองประกวดราคา การรับประกัน และเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้ำประกันรายการเป็นการเฉพาะ

3. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าระยะสั้นที่เกี่ยวกับการค้า ซึ่งภาระดังกล่าวจะสิ้นสุดไปเมื่อมีการส่งมอบสินค้า

4. สัญญาการขายโดยมีข้อตกลงที่จะซื้อคืนที่มิได้รับรู้ไว้ในงบดุล

5. รายการที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เช่น สัญญาแลกเปลี่ยน สัญญาให้สิทธิในการเลือกซื้อหรือเลือกขาย เป็นต้น

6. ภาระผูกพันอื่น เช่น วงเงินในการออกตั๋วเงิน และวงเงินหมุนเวียนเพื่อประกันการจำหน่ายตราสารทางการเงิน

วันที่ครบกำหนดของสินทรัพย์และหนี้สิน

- สถาบันการเงินควรเปิดเผยการวิเคราะห์สินทรัพย์และหนี้สินโดยการจัดกลุ่มตามวันที่ครบกำหนดตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ ณ วันที่ในงบดุล ถึงวันที่ครบกำหนดตามสัญญา เนื่องจากวันที่ครบกำหนดของสินทรัพย์และหนี้สิน และความสามารถในการกู้ยืมใหม่ โดยมีต้นทุนที่ยอมรับได้เพื่อทดแทนหนี้สินที่มีดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนดชำระ เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการประเมินสภาพคล่องของสถาบันการเงิน รวมทั้งความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน
- การจัดกลุ่มของวันที่ครบกำหนดในสินทรัพย์และหนี้สินของสถาบันการเงินต้องกำหนดช่วงระยะเวลาของวันที่ครบกำหนดในการจัดกลุ่มให้เหมือนกันทั้งด้านสินทรัพย์และหนี้สิน

การกระจุกตัวของสินทรัพย์และหนี้สิน และรายการนอกงบดุล

สถาบันการเงินควรเปิดเผยรายการสินทรัพย์และหนี้สินและรายการนอกงบดุลตามลักษณะการกระจุกตัว โดยจำแนกกลุ่มตามภูมิศาสตร์ กลุ่มลูกค้า หรือกลุ่มอุตสาหกรรมหรือความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้จากการที่จะเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์และเงินทุนที่ได้มาของสถาบันการเงิน และความเปิดเผยฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิที่มีนัยสำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลเสียหายจากการให้กู้ยืม

ควรเปิดเผยข้อมูลดังนี้

1. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับเกณฑ์การรับรู้เงินให้กู้ยืมที่เรียกเก็บไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายและตัดออกจากบัญชี

2. รายละเอียดการเคลื่อนไหวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบบัญชี และเปิดเผยรายการหนี้สงสัยจะสูญ หนี้สูญ และหนี้สูญได้รับคืนภายในรอบบัญชีนั้น

3. จำนวนเงินค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ในงบดุล

4. จำนวนให้กู้ยืม ซึ่งไม่ได้ตั้งดอกเบี้ยค้างรับ ณ วันที่ในงบดุล และเปิดเผยเกณฑ์การพิจารณาจำนวนเงินตามบัญชีของเงินให้กู้ยืมนั้น

ความเสี่ยงโดยทั่วไปของสถาบันการเงิน

ในกรณีที่สถาบันการเงินมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สำหรับความเสี่ยงโดยทั่วไป รวมทั้งผลขาดทุนในอนาคตและความเสี่ยงอื่นที่ไม่อาจคาดได้หรือผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นส่วนที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 21 เรื่องเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหน้าและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน ควรแยกเปิดเผยรายการดังกล่าวและเป็นการจัดสรรจากกำไรสะสม เมื่อการลดจำนวนค่าเผื่อดังกล่าวลงให้นำไปเพิ่มจำนวนกำไรสะสม และไม่ควรรวมอยู่ในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนสำหรับงวด

สินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกัน

เปิดเผยให้ทราบถึงจำนวนหนี้สินทั้งหมดที่มีประกัน และเปิดเผยลักษณะ ประเภท และราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกัน

2.2.6 ทบทวนวรรณกรรม

ขนัตยา ถมวัฒนศิลป์ (2546) กล่าวว่า คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ พบว่าบริษัทมักไม่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงาน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินโดยทั่วไปไม่สามารถเข้าใจงบการเงินได้ทันทีที่ใช้งบการเงินดังกล่าว การที่บริษัทแสดงข้อมูลไม่ครบถ้วนตามที่มาตรฐานกำหนดและไม่แสดงรายละเอียดหรือรายการที่มีนัยสำคัญแยกต่างหากจากรายการอื่น แสดงว่าบริษัทขาดลักษณะคุณภาพในข้อนี้ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจที่ไม่ครบถ้วน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เกียรติศักดิ์ จิรเธียรนาถ (2518) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน โดยทำการศึกษาและวิจัยเพื่อเสนอรูปแบบและข้อมูลขั้นต่ำที่ผู้เสนองบการเงินควรจะเสนอต่อสาธารณชน โดยทำการศึกษาหลักการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอจากแนวความคิด หรือข้อเสนอแนะของนักบัญชีที่มีชื่อเสียง ตลอดจนกฎข้อบังคับแถลงการณ์ หรือข้อเสนอแนะของสมาคมวิชาชีพ ทั้งของต่างประเทศ คือประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ทำการศึกษากฎหมายทั้งของต่างประเทศของประเทศไทย หลังจากทำการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางจากนักบัญชี สมาคมวิชาชีพ และกฎหมาย แล้วจึงเสนอรูปแบบและข้อมูลขั้นต่ำให้ผู้เสนองบการเงินยึดเป็นมาตรฐานในการเปิดเผยในงบการเงินอย่างเพียงพอ และแนวทางให้รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจดำเนินการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินให้มีมาตรฐานที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

พัดชา เอลาพุกานนท์ (2548) กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่มีนัยสำคัญในกำไรขาดทุนเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของบริษัทในกลุ่มธุรกิจสื่อสารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น พบว่าส่วนใหญ่ไม่แสดงรายการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผลจากเงินลงทุนชั่วคราว รวมถึงสิ่งตอบแทนจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท ซึ่งจากงบการเงินทำให้ทราบว่าไม่มีการรับผลตอบแทนในลักษณะดังกล่าวในงวดบัญชีที่ศึกษารายการที่ทุกบริษัทเปิดเผยและแสดงข้อมูลอย่างครบถ้วน คือการแสดงผลกำไรขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน และบริษัทส่วนใหญ่จะแสดงส่วนกำไรที่ ยังไม่เกิดขึ้นของหลักทรัพย์เพื่อค้า และเงินลงทุนทั่วไปในงบกำไรขาดทุน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved